

Негативні: знецінення наслідків навчання, скорочення виробництва, витрати на допомогу безробітним, втрата кваліфікації, зниження життєвого рівня, недовиробництво національного доходу, зниження податкових надходжень.

Позитивні: створення резерву робочої сили для структурної перебудови економіки, конкуренція між працівниками як стимул до розвитку здібностей до праці, перерви в зайнятості для перенавчання і підвищення рівня освіти, стимулювання зростання інтенсивності і продуктивності праці.

Шевченко В.С., курсант 205 н.г.
 ННПФЕКП НАВС *Науковий*
керівник:
 Буличева Н. А., к.ю.н. доцент

ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ: ЗМІСТ, ТИПИ ТА ЧИННИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Довгострокове економічне зростання є однією з цілей макроекономічної політики будь-якої держави. Економічне зростання визначається з двох позицій:

1) як поступальний приріст реального обсягу ВВП, ВВП або національного доходу (НД) за рахунок збільшення обсягів використовуваних ресурсів і (або) кращого їх використання без порушення рівноваги у короткострокових періодах;

2) як реальний приріст ВВП (ВВП чи НД) на одну особу.

Розрізняють три типи економічного вростання:

- **екстенсивний**, який здійснюється шляхом збільшення обсягів залучених до процесу виробництва ресурсів;

- **інтенсивний**, який здійснюється шляхом ефективнішого, продуктивнішого використання ресурсів на основі науково-технічного прогресу та кращих форм організації виробництва;

- **змішаний**, який *поєднує інтенсивні й екстенсивні типи*.

Оскільки в економіці, як і в інших системах, чистих форм майже не існує, то будь-яке економічне зростання можна вважати змішаним.

Для України сьогодні більш характерним має бути, на нашу думку, інтенсивний тип економічного зростання. Це обумовлено, в першу чергу, тим, що передумовою сталого економічного розвитку в нашій країні має стати оновлення виробничих фондів. Слід зазначити, що в Україні на сьогодні критично зношені інфраструктура та виробниче обладнання. Динаміка зазначеного явища пришвидшується, оскільки наближаються граничні терміни експлуатації всього того, що було створене раніше і що ми все ще продовжуємо експлуатувати. Звичайно, Україні потрібна нова індустріалізація, нова структура матеріального виробництва, абсолютно відмінна від минулого. Це означає, що нам не потрібно відновлювати всі старі корпуси та цехи, але в нас критично зношені базові об'єкти функціонування соціально-економічної інфраструктури. З таким

станом матеріально-технічного оснащення суспільства досягти сталого зростання на рівні 7—9% ВВП, необхідного, щоб наздоганяти сусідів і ліквідувати той економічний вакуум, який утворився на території України, неможливо. Така інфраструктура - не лише перепона для інвестицій, а й джерело техногенних загроз. Тому потрібен старт масштабних процесів заміни та модернізації основних фондів.

Водночас, виконання програм (проектів) модернізації в потрібних Україні масштабах потребує величезної кількості матеріалів та обладнання. І, що надзвичайно важливо, підприємства, які виробляють цю продукцію, є в Україні. В сучасній структурі міжгалузевих зв'язків функціонують цілі виробничі кластери, що забезпечують місцевий компонент виробництва на 90% і більше. Це вигідно відрізняє нас від інших країн колишнього СРСР, наприклад країн Балтії, які також узяли європейську модель розвитку і вже досягли великих результатів, не маючи ряду базових переваг, які все ще маємо ми. Деякі важливі види продукції, які ми виробляємо і які залишаються конкурентноздатними, варто перерахувати. Зокрема це весь ряд базових будівельних матеріалів, таких як металопрокат і металеві конструкції, цемент, цегла, скло, труби та інше. Машинобудівні кластери в енергетиці - трансформатори, генератори, турбіни. В залізничному машинобудуванні - рухомий склад вагонний і тягловий (локомотиви) та інше. Важливо відзначити, що рівень вітчизняних компонентів у переліченій продукції машинобудування дуже високий - 80% і вище. Отже, реалізуючи такі необхідні проекти відновлення чи створення інфраструктури для сучасної економіки, ми одночасно забезпечимо замовленнями ключові вітчизняні підприємства. Відтак, виникає синергія, що дає дуже високий соціально-економічний ефект.